

## 4.7. Kriminalita

V Královéhradeckém kraji bylo podle údajů Policejního prezidia České republiky zjištěno v roce 2004 celkem 12 572 **trestných činů**. Jejich počet se v období 2000 – 2004 mírně snižoval, proti výchozímu roku o 6,1 %. Proti roku 1993, kdy počet zjištěných trestných činů dosáhl z dlouhodobého hlediska (po roce 1991) nejvyšší hodnoty (15 362), se jejich počet snížil o 18,2 %. V mezikrajském srovnání se na celkovém počtu zjištěných trestných činů v České republice ve výši 351 tisíc podílel Královéhradecký kraj 3,6 %, nejvyšší podíl tvořily trestné činy spáchané v Hl. městě Praze (27,7 %), nejméně jich bylo spácháno na Vysočině (2,4 %).

### 4.7.1 Trestné činy

Zdroj: Policejní prezidium ČR

|                                         | 2000          | 2001          | 2002          | 2003          | 2004          | Rozdíl<br>2004 - 2000 |
|-----------------------------------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|-----------------------|
| <b>Zjištěné trestné činy</b>            | <b>13 394</b> | <b>12 978</b> | <b>13 307</b> | <b>12 691</b> | <b>12 572</b> | <b>-822</b>           |
| z toho:                                 |               |               |               |               |               |                       |
| hospodářská kriminalita                 | 2 197         | 2 041         | 1 976         | 1 686         | 1 651         | -546                  |
| obecná kriminalita                      | 9 959         | 9 777         | 10 068        | 9 727         | 9 699         | -260                  |
| z toho:                                 |               |               |               |               |               |                       |
| loupeže                                 | 90            | 94            | 103           | 129           | 160           | 70                    |
| vloupání do bytů                        | 265           | 310           | 328           | 273           | 362           | 97                    |
| znásilnění                              | 28            | 25            | 24            | 23            | 22            | -6                    |
| vraždy                                  | 7             | 8             | 11            | 8             | 9             | 2                     |
| Zjištěné trestné činy na 1 000 obyvatel | 24,3          | 23,6          | 24,3          | 23,2          | 23,0          | x                     |
| z toho:                                 |               |               |               |               |               |                       |
| hospodářská kriminalita                 | 4,0           | 3,7           | 3,6           | 3,1           | 3,0           | x                     |
| obecná kriminalita                      | 18,1          | 17,8          | 18,4          | 17,8          | 17,7          | x                     |

Ve více než 77 % ze všech spáchaných trestných činů na území Královéhradeckého kraje se jednalo o činy tzv. obecné kriminality (tj. násilné, mravnostní a majetkové trestné činy, podvody a zpronevěry a ostatní majetkové a kriminální trestné činy), 13,1 % tvořila hospodářská kriminalita. Snižování celkové trestné činnosti bylo způsobeno především nižším počtem zjištěných skutků hospodářské kriminality (o téměř čtvrtinu), obecná kriminalita poklesla o pouhých 2,6 %. Zatímco v rámci České republiky připadalo v roce 2004 na 1 000 obyvatel 34 trestných činů celkem, v Královéhradeckém kraji to bylo 23 trestných činů, z toho u obecné kriminality byl tento ukazatel zjištěn ve výši zhruba 18 trestných činů na 1 000 obyvatel, u hospodářské kriminality 3 trestné činy. Vyšší hodnota než celorepublikový průměr byla v roce 2004 zaznamenána pouze ve třech krajích (v Hl. městě Praze 83, v Ústeckém kraji 39 a v Libereckém kraji 36 trestných činů na 1 000 obyvatel). Celková objasněnost trestných činů se za sledované období snížila ze zhruba dvou třetin v roce 2000 na necelou polovinu v roce 2004. Výrazně vyšší objasněnost byla u hospodářské kriminality – v roce 2004 téměř tři čtvrtiny objasněných trestných činů, u obecné kriminality se podařilo objasnit zhruba 40 % trestných skutků.

O více než tři čtvrtiny se v Královéhradeckém kraji zvýšil za sledované pětileté období počet loupeží, které však narůstají dlouhodobě a nepřetržitě. Počet vloupání do bytů se od počátku 90. let stále zvyšoval až do roku 1997 (maximum – 382 vloupání), poté došlo k poklesu tohoto typu trestné činnosti až na 265 vloupání v roce 2000, za poslední pětileté období se jejich počet opět o více než třetinu zvýšil. Objasněnost těchto činů v roce 2004 byla 63,1 % u loupeží, vloupání do bytů bylo objasněno v 33,9 % případů. Objasněnost násilných deliktů jako znásilnění a vraždy je dlouhodobě vysoká, v roce 2004 činila 81,8 %, resp. 88,9 %. Počet těchto nejzávažnějších trestných činů se dlouhodobě stále snižuje, nejvíce znásilnění bylo zaznamenáno v roce 1996 (43 případů), nejvíce vražd v roce 1998 (17 případů).

V Královéhradeckém kraji bylo v roce 2004 stíháno nebo vyšetřováno celkem 5 684 osob, z nichž téměř 40 % byly osoby již dříve stíhané (recidivisté), v 5,6 % trestných činů byli stíháni mladiství (osoby, které dovršily 15tý rok a nepřekročily 18tý rok svého věku) a ve 3,6 % děti. Podíl stíhaných mladistvých a dětí v Královéhradeckém kraji je mírně vyšší než celorepublikový průměr (5,1 %, resp. 3,0 %).

Nejvíce kriminálních činů bylo spácháno v okrese Hradec Králové, téměř třetina všech spáchaných skutků na území kraje, více než pětina pak v okrese Trutnov. Zatímco v hradeckém okrese se tento podíl v uplynulých pěti letech na úhrnu kraje stále zvyšoval (o 3,3 body proti výchozímu roku), na Trutnovsku se

naopak snižoval. Nejméně se na kriminalitě kraje podílí dlouhodobě okres Rychnov nad Kněžnou, v roce 2004 to bylo zhruba 12 %.

**Tab. 4.7.2 Zjištěné trestné činy**

Zdroj: Policejní prezidium ČR

|                             | Trestné činy celkem |                |                 | z toho                  |               |                 |                    |                |                 |
|-----------------------------|---------------------|----------------|-----------------|-------------------------|---------------|-----------------|--------------------|----------------|-----------------|
|                             |                     |                |                 | hospodářská kriminalita |               |                 | obecná kriminalita |                |                 |
|                             | 2000                | 2004           | index 2004/2000 | 2000                    | 2004          | index 2004/2000 | 2000               | 2004           | index 2004/2000 |
| <b>Česká republika</b>      | <b>391 310</b>      | <b>351 090</b> | <b>89,7</b>     | <b>37 582</b>           | <b>33 203</b> | <b>88,3</b>     | <b>327 880</b>     | <b>292 913</b> | <b>89,3</b>     |
| <b>Královéhradecký kraj</b> | <b>13 394</b>       | <b>12 572</b>  | <b>93,9</b>     | <b>2 197</b>            | <b>1 651</b>  | <b>75,1</b>     | <b>9 959</b>       | <b>9 699</b>   | <b>97,4</b>     |
| Hradec Králové              | 3 849               | 4 007          | 104,1           | 600                     | 602           | 100,3           | 2 856              | 3 045          | 106,6           |
| Jičín                       | 1 958               | 1 813          | 92,6            | 202                     | 241           | 119,3           | 1 608              | 1 395          | 86,8            |
| Náchod                      | 2 596               | 2 454          | 94,5            | 483                     | 319           | 66,0            | 1 865              | 1 894          | 101,6           |
| Rychnov nad Kněžnou         | 1 784               | 1 485          | 83,2            | 450                     | 191           | 42,4            | 1 175              | 1 131          | 96,3            |
| Trutnov                     | 3 207               | 2 813          | 87,7            | 462                     | 298           | 64,5            | 2 455              | 2 234          | 91,0            |

Ve všech okresech kraje s výjimkou okresu Hradec Králové došlo v porovnání roku 2004 s výchozím rokem 2000 k poklesu celkové trestné činnosti. Trestné činy hospodářské kriminality se podstatně zvýšily na Jičínsku (téměř o pětinu), v hradeckém okrese zůstaly zhruba na stejné úrovni, výrazně méně (téměř 2,5krát) jich bylo spácháno na Rychnovsku. Kategorie obecné kriminality zaznamenala nárůst opět v okrese Hradec Králové a dále v okrese Náchod.

Nejméně kriminálních činů na 1 000 obyvatel bylo v kraji spácháno v okrese Rychnov nad Kněžnou a Náchod (19, resp. 22), naopak nejvyšší hodnota byla evidována v okrese Hradec Králové a Jičín (25, resp. 24). Na Rychnovsku a na Náchodsku byla v roce 2004 objasněnost celkové trestné činnosti více než 50 % (55,6 %, resp. 52,7 %), nejnižší pak v okrese Hradec Králové (46,4 %).

Celkově nepříznivý vývoj byl zaznamenán v **dopravní nehodovosti**. Policie České republiky šetřila v Královéhradeckém kraji v roce 2004 celkem 10 180 dopravních nehod, při kterých bylo 76 osob usmrceno, 354 osob zraněno těžce a 1 369 osob zraněno lehce. Věcná škoda při těchto nehodách dosáhla 456,4 milionu Kč.

Porovnání hodnot základních ukazatelů s výchozím rokem 2000 je následující: dopravní nehody sice poklesly o 4,4 % (absolutně o 468), proti jednotlivým letům 2001-2003 však byl zaznamenán každoroční nárůst (proti roku 2001 o 12,8 %, tj. o 1 157, proti roku 2003 o 8,7 %, tj. o 818). Nejvíce osob bylo usmrceno v roce 2002 (celkem 102), poté se jejich počet snižoval až na 76 v roce 2004, tj. nejméně za pětileté období. Počet zraněných osob celkem se proti roku 2000 zvýšil o 2,1 % (tj. o 35 osob), přitom více přibýlo těžce zraněných (téměř 7 %, 23 osob). O více než pětinu se zvýšila způsobená hmotná škoda, tj. o více než 82 milionů Kč.

U nejvíce dopravních nehod jsou na vině dlouhodobě řidiči motorových vozidel, v roce 2004 jich zavinili 92,0 %. Hlavní příčinou dopravních nehod byl především nesprávný způsob jízdy (v 57,1 %), téměř pětina nehod byla způsobena nepřiměřenou rychlostí, 15,2 % řidičů nedalo přednost v jízdě, pod vlivem alkoholu bylo způsobeno 3,8 % nehod. V porovnání s předchozím rokem byla struktura příčin dopravních nehod v podstatě shodná. Počet nehod pod vlivem alkoholu se podstatně snížil především ve srovnání s rokem 2002: ubyla jich více než pětina, snížil se při nich počet usmrcených osob (o 10), počet těžce i lehce zraněných (o 21, resp. o 42) a hmotná škoda byla nižší o necelé 4 miliony Kč.

V rámci Královéhradeckého kraje bylo nejvíce dopravních nehod způsobeno v okrese Hradec Králové (37,1 %), včetně nejvyšších podílů sledovaných ukazatelů: třetina usmrcených osob, více než čtvrtina zraněných osob a především zdokumentované škody ve výši 180 milionů Kč, tj. 39,5 % celkové věcné škody způsobené na území kraje. Druhá nejhorší dopravní nehodovost byla na Trutnovsku, kde byl zaznamenán nejvyšší podíl dopravních nehod způsobených na území kraje pod vlivem alkoholu (více než čtvrtina). Naopak nejméně se na nehodovosti dlouhodobě podílí Rychnovsko, v roce 2004 tam byla způsobena necelá desetina všech dopravních nehod v kraji.

Na dopravních nehodách způsobených v roce 2004 v České republice se Královéhradecký kraj podílí zhruba 5 %, nejvíce jich bylo zaregistrováno v Hl. městě Praze (15,1 %) a ve Středočeském kraji (13,3 %), nejméně na Karlovarsku (3,4 %). Nejvíce osob přišlo o život při dopravních nehodách ve Středočeském kraji (191 z celkových 1 215). Hranice 100 usmrcených osob byla překročena ještě v Moravskoslezském kraji (128 osob), Jihomoravském (122 osob) a dále na Ústecku a v Jihočeském kraji (110, resp. 103 osoby). Tyto kraje, spolu s Hl. městem Prahou, měly největší podíl na dopravních nehodách, kdy jako hlavní příčina byl uveden vliv alkoholu.

Nemalé hmotné škody způsobují **požáry**. V roce 2004 bylo v Královéhradeckém kraji zaregistrováno celkem 1 000 požárů, ve sledovaném pětiletém období jich bylo nejvíce v roce 2003 (1 222) a nejméně v roce 2001 (721). Způsobená škoda se meziročně neustále zvyšovala, v roce 2000 činila 50,4 mil. Kč, v roce 2004 pak dosáhla nejvyšší hodnotu, více než 187 mil. Kč (nárůst 271 %). Příčina požárů byla v průběhu pěti let obdobná, nejvíce jich bylo způsobeno technickými závadami a nedbalostí, v roce 2004 to bylo 17,3 %, resp. 13,0 %, necelá desetina požárů byla založena úmyslně. V roce 2004 zemřely při požárech 2 osoby a 58 jich bylo zraněno, nejvíce osob zemřelo a bylo zraněno v roce 2000 (9 osob, resp. 70 osob). Včasným zásahem byly v kraji uchráněny hodnoty téměř za 1 miliardu Kč.